

Ks. GINTER DZIERŻON

Wydział Prawa Kanonicznego
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Warszawa

Zakres wykonywania władzy wykonawczej (kan. 136 KPK)

Streszczenie: W przedstawionym opracowaniu przedmiotem zainteresowania Autora stała się wykładnia kan. 136 KPK. Z przeprowadzonych analiz wynika, iż w porządku prawnym Kościoła pierwotną relacją pomiędzy sprawującym władzę a wiernym jest relacja personalna. Ta pryncypialna współzależność wynika z przesłanek teologicznych wiążących się z przyjęciem zarówno sakramentu chrztu, jak i sakramentu święceń. W myśl rozwiązań systemowych, zarówno władzę terytorialną, jak i władzę personalną autorytety kościelne mogą sprawować względem swoich poddanych, gdziekolwiek się oni znajdują. Ponadto Autor wykazał, iż w kan. 136 KPK ustawodawca zawarł jeszcze jedną hipotezę dotyczącą możliwości sprawowania władzy względem podróźnych. W tym przypadku przewagę nad więzią personalną uzyskuje zasada terytorialna, uwydatniona poprzez decyzję ustawodawcy.

Słowa kluczowe: interpretacja, prawodawca, władza, władza wykonawcza.

Wstęp

Prawodawca w kan. 136 KPK zawarł założenia generalne co do zakresu wykonywania władzy wykonawczej, stwierdzając: „Władzę wykonawczą może ktoś wykonywać – jeśli coś innego nie wynika z natury rzeczy lub przepisu prawa – nawet przebywając poza terytorium, w stosunku do podwładnych, także nieobecnych na terytorium. W stosunku do podróźnych, aktualnie przebywających na terytorium, jeśli chodzi o udzielenie tego co korzystne albo wykonanie tego co nakazane prawem powszechnym lub partykularnym, którym są związani na mocy kan. 13 § 2, n. 2”. Komentując ten kanon V. De Paolis i A. D’Auria trafnie zauważyli, że w przepisie tym zostało wyrażone bardziej generalnie to, co zostało już wcześniej ujęte w kan. 91 KPK, odnoszącym się do zakresu władzy dyspensowania¹.

¹ Por. V. De Paolis, A. D’Auria, *Le norme generali di Diritto Canonico. Commento al Codice di Diritto Canonico*, Roma 2008, s. 437-438.

Z przytoczonej treści kan. 136 KPK wynika, iż władza wykonawcza może być wykonywana zarówno w stosunku do swoich podwładnych, jak również w odniesieniu do podróżnych.

1. Wykonywanie władzy w odniesieniu do podwładnych

Ustawodawca w analizowanym kan. 136 KPK zawarł zarówno założenia generalne co do wykonywania władzy wykonawczej, jak również przewidział możliwość odstępstwa od tych pryncypiów.

1.1. Założenia generalne

Podjmując analizę kwestii wykonywania władzy w stosunku do swoich podwładnych na początku należy stwierdzić, iż kategoria podwładnego funkcjonująca w systemie kanonicznym powstaje w wyniku relacji hierarchicznej, jaka zachodzi pomiędzy autorytetem posiadającym władzę wykonawczą a własnymi wiernymi. W myśl doktryny, jest to współzależność personalna i stała, przekraczająca wymiar terytorialny². Z aspektu teologicznego wynika ona z interakcji, jaka powstaje pomiędzy dwoma sakramentami, jakimi są: sakrament chrztu oraz sakrament świeceń³. Stąd też w myśli potrydenckiej funkcjonowała zasada, zgodnie z którą „Ecclesia in neminem iudicium exercet qui non prius in ipsam per Baptismi ianuam fuerit ingressus”⁴.

Kontynuując te rozważania należy podkreślić, iż w porządku prawnym Kościoła występuje zarówno kompetencja personalna, jak również kompetencja terytorialna. Pierwsza z nich dotyczy określonej grupy osób; druga natomiast odnosi się do ściśle określonego terytorium⁵. Zastanawiając się nad tym fenomenem kanoniści zwracają uwagę, że w systemie kanonicznym terytorialność i personalność są kategoriami otwartymi, które wzajemnie się przenikają⁶. Faktycznie jednak, w wykonywaniu władzy rządzenia struktury o charakterze personalnym mają charakter drugorzędny. Realnie bowiem terytorialność jest bazą faktyczną dla wielu struktur osobowych⁷. Rozważając ten problem R. Sobański stwierdził: „Relacja pomiędzy podmiotami sprawującymi władzę i osobami im podległymi ma charakter personalny, ale dla określenia jej zasięgu

² Por. J. Arrieta, *Commento al can. 136*, w: *Codice di Diritto Canonico e le leggi complementari*, red. J. Arrieta, Roma 2007, s. 149.

³ Por. *tamże*.

⁴ Por. J. Hervada, *El ordinamiento canónico*, Pamplona 2008, s. 106.

⁵ Por. D. Cenalmor, J. Miras, *El Derecho de la Iglesia*, Pamplona 2004, s. 231.

⁶ Por. J. Otaduy, *Territorialidad y personalidad son categorías jurídicas abiertas*, w: *Fuentes, interpretación, persona*, red. J. Otaduy, Pamplona 2002, s. 430.

⁷ Por. *tamże*, s. 431.

stosuje się w przeważającej mierze kryterium terytorialne (por. kan. 13 § 1, 134 § 2)⁸. Podobnie i H. Franceschi podkreślił, iż pomimo tego że pryncypium terytorialności ma charakter zewnętrzny w stosunku do występujących podziałów w systemie prawa kościelnego, to jednak jest ono bardziej użyteczne w organizacji pastoralnej Kościoła⁹.

Kryterium to zostało m.in. uwydatnione w kan. 372 § 1 KPK w którym stwierdzono, iż „Należy przyjąć jako regułę, że część Ludu Bożego, która tworzy diecezję lub inny Kościół partykularny, jest oznaczona określonym terytorium...”¹⁰.

Jak już nadmieniono, ustawodawca w analizowanym kan. 136 KPK precyzując zakres władzy w pierwszym rzędzie wskazał na podwładnych. W tym wypadku zatem, idzie o relację zachodzącą pomiędzy autorytetem dysponującym władzą wykonawczą a własnymi wiernymi. W tym kontekście trafnie zauważył, J. Arrieta, iż relacja ta przekracza wymiar terytorialny¹¹. Prawodawca bowiem w kan. 136 KPK postanowił, iż kompetentny autorytet może sprawować tę władzę przebywając zarówno na własnym terytorium, jak również przebywając poza nim. Zdaniem kanonistów, w ostatniej hipotezie, wiążącej się z możliwością sprawowania władzy poza terytorium racja prawna wprowadzenia takiego rozwiązania wiąże się z uwydatnieniem waloru relacji personalnej¹².

W systemie prawa kościelnego kategorię podwładnego określają pewne reguły. Mianowicie, 1) duchowni stają się nimi zgodnie z prawem inkardynacyjnym (kan. 265 KPK): 2) inni wierni uzyskują własnego proboszcza i ordynariusza poprzez nabycie zarówno zamieszkania stałego, jak i zamieszkania tymczasowego (kan. 107 KPK)¹³.

1.2. Wyjątki od reguły generalnej

Jak już zasygnalizowano, w kan. 136 KPK ustawodawstwa nie wykluczył również odstępstw od zasady generalnej skodyfikowanej w tej regulacji. Stwierdził on, iż odmienne rozwiązania w tym wypadku mogą wynikać z natury rzeczy, bądź też z przepisu prawa.

⁸ R. Sobański, *Komentarz do kan. 136 KPK*, w: J. Krukowski, R. Sobański, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, Poznań 2003, t. 1, s. 223.

⁹ Por. H. Franceschi, *Comentario al can.136*, w: *Comentario exegético al Código de Derecho Canónico*, red. A. Marzoa, J. Miras, R. Rodríguez-Ocaña, Pamplona 1996, t. 1, s. 878.

¹⁰ Por. J. Otaduy, *dz. cyt.*, s. 429.

¹¹ Por. J. Arrieta, *dz. cyt.*, s. 149.

¹² Por. H. Franceschi, *dz. cyt.*, s. 877.

¹³ Por. J. Arrieta, *dz. cyt.*, s. 149; G. Dzierżon, *Nabycie dobrowolne oraz utrata zamieszkania w systemie kanonicznym*, w: *Ars boni et aequi. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Remigiuszowi Sobańskiemu z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin*, red. J. Wroceński, H. Pietrzak, Warszawa 2010, s. 223–231; L. Sabbarese, *Girovaghi, migranti, forstieri e naviganti nella legislazione ecclesiastica*, Roma 2006, s. 44–46; M. Delgado Galindo, *El domicilio canónico*, Pamplona 2006, s. 49–64.

W obowiązującej kodyfikacji wyjątki od reguły generalnej występują w kan. kan.. 1111 § 1, 1109 i 1115 KPK. H. Socha w swym komentarzu do kan. 136 KPK wskazał, iż z natury rzeczy inne dyrektywy zostały zawarte w kan.. 1111 § 1 KPK¹⁴. W myśl tego kanonu, ordynariusz i proboszcz sprawujący urząd mogą delegować kapłanom i diakonom ogólne upoważnienie do asystowania przy zawieraniu małżeństw wyłącznie w granicach swego terytorium. Ponadto, zgodnie z kan. 1109 i 1115 KPK, ordynariusz miejsca, jak i proboszcz posiadają władzę asystowania przy zawieraniu związków małżeńskich w granicach swego terytorium¹⁵.

Z ograniczeniem władzy natomiast, wynikającym z przepisu prawa, spotykamy się w kan. 1017 KPK. W regulacji tej bowiem prawodawca podkreślił z całym naciskiem, że biskup poza własnym terytorium może udzielić święceń wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia biskupa diecezjalnego¹⁶.

2. Wykonywanie władzy w odniesieniu do podróżnych

Jak już wiadomo, w interpretowanym kan. 136 KPK prawodawca także postanowił, iż dysponujący władzą wykonawczą posiadają ją nie tylko wobec swoich podwładnych, ale również względem podróżnych. Należy przypomnieć, iż w myśl kan. 100 KPK, podróżnym jest osoba przebywająca poza miejscem stałego lub tymczasowego zamieszkania. Zgodnie z założeniami zawartymi w kan. 136 KPK autorytet kościelny posiada władzę nad wiernymi niepodlegającymi jego jurysdykcji. Trafnie zauważył H. Franceschi, iż w tym wypadku terytorium jest w prawdzie komponentem określającym zakres władzy, ale nie za pomocą takich kryteriów, jak stałe lub tymczasowe zamieszkanie osoby, lecz za pomocą specyfikacji prawnej, zgodnie z którą podróżni przebywający na określonym terenie w jakimś stopniu podlegają władzy autorytetowi kościelnemu¹⁷.

Wg kanonistów, dysponujący władzą w tym wypadku może przebywać poza terytorium; podróżni natomiast powinni znajdować się na terytorium podlegającym jego jurysdykcji¹⁸.

Należy też podkreślić, że sprawowanie władzy, o której mowa w analizowanej hipotezie, nie ma charakteru nieograniczonego. Ustawodawca bowiem w kan.

¹⁴ Por. H. Socha, *Allgemeine Normen*, w: *Münsterischer Kommentar zum Codex Iuris Canonici*, red. K. Lüdicke, Essen 1985, t. 1, ad. 136, n. 4.

¹⁵ Por. M. Żurowski, *Problem władzy i powierzenia urzędów w Kościele katolickim*, Kraków 1984, s. 119.

¹⁶ Por. H. Socha, *dz. cyt.*, ad. 136, n. 4.

¹⁷ Por. H. Franceschi, *dz. cyt.*, s. 877: „En esta situación el territorio es también elemento de determinación de la potestad, pero no a través del domicilio o causidomicilio, sino a través de una especificación de Derecho, que establece que para ciertos asuntos se tiene competencia sobre los transeuntes en el territorio”.

¹⁸ Por. V. De Paolis, A. D'Auria, *dz. cyt.*, s. 438.

136 KPK zawarł pewne zastrzeżenia. Stwierdził on, że jest to możliwe, jeśli chodzi o udzielenie tego, co korzystne dla danej osoby, a także gdy idzie o wykonanie tego, co nakazane jest prawem powszechnym bądź partykularnym.

W tym kontekście należy zauważyć, iż w Kodeksie z 1983 r. znajduje się szereg dyspozycji umożliwiających udzielenie tego co korzystne dla podróżnych. Mianowicie: 1. władzę dyspensowania można sprawować także względem podróżnych przebywających na terytorium (kan. 91 KPK); 2. w myśl kan. 508 § 1 KPK, kanonik penitencjarz zarówno kościoła katedralnego, jak i kolegiackiego ma władzę rozgrzeszania obcych od cenzur wiążących mocą samego prawa, ale nie zadeklarowanych i nie zastrzeżonych Stolicy Apostolskiej; 3. zgodnie z kan. 886 § 1 KPK, biskup w swojej diecezji może udzielić obcym sakramentu bierzmowania; 4) ordynariusz miejsca może zarówno w sytuacji zwyczajnej, jak i w niebezpieczeństwie śmierci dyspensować obcych od przeszkód wynikających z prawa kościelnego, za wyjątkiem tych, które są zarezerwowane Stolicy Apostolskiej (kan. 1078 § 1, 1079 § 1 KPK); 5) miejscowy ordynariusz i proboszcz mogą dyspensować podróżnych od ślubów prywatnych (kan. 1196, n. 1 KPK); 6) ordynariusz może zwolnić m.in. obcych z kary wiążącej mocą samego prawa, jeszcze nie deklarowanej, jeśli nie jest ona zarezerwowana Stolicy Apostolskiej (kan. 1355 § 2 KPK)¹⁹.

Jak już wiadomo, z treści kan. 136 KPK wynika, iż wykonanie władzy w stosunku do obcych może dotyczyć także tego co nakazane jest prawem powszechnym, bądź też prawem partykularnym. Mając na uwadze ustalenia wynikające z prawa kościelnego ustawodawca przywołał dyspozycję kan. 13 § 2, n. 2 KPK, zgodnie z którą podróżni są związani przepisami terytorium, na którym przebywają zarządzającymi porządkowi publicznemu, określającymi formalności aktów prawnych, a także dotyczącymi rzeczy nieruchomości, znajdujących się w obszarze ich przebywania.

Zdaniem autorów Komentarza *Le norme generali di Diritto Canonico. Commento al Codice di Diritto Canonico*, trzy hipotezy ujęte kan. 13 § 2, n. 2 KPK posiadające charakter wyjątków od reguły generalnej są w pełni zasadne²⁰. Ustawy bowiem zarządzające porządkowi publicznemu dotyczą sytuacji związanych z danym terytorium. Jak to określił T. Pawluk, zmierzają one do odwrócenia publicznej szkody, a także do zabezpieczenia ogólnego spokoju i porządku²¹. Stąd też z natury rzeczy obowiązują one obcych. Ustalenia z kolei co do formalności aktów prawnych wynikają z zasady znajdującej także aplikację w prawie cywilnym, w myśl której „miejsce rządzi aktem prawnym” (*locus regit actum*)²². Wreszcie, ustawodawca w kan. 1290 KPK posiłkując się

¹⁹ Por. H. Socha, *dz. cyt.*, ad. 136, n. 5.

²⁰ Por. V. De Paolis, A. D'Auria, *dz. cyt.*, s. 131. Czytamy tam: „Le tre ipotesi sono facilmente comprensibili e in una certa misura anche individuabili”.

²¹ Por. T. Pawluk, *Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II*, Olsztyn 1985, t. 1, s. 225.

²² Por. K. Burczak, A. Dębiński, M. Jońca, *Łacińskie sentencje i powiedzenia prawnicze*, Warszawa 2007, s. 98.

zasadą pomocniczości nakazuje m.in. zachowanie przepisów prawa państwowego w odniesieniu do rzeczy podlegających władzy rządzenia autorytetu kościelnego. Jest więc rzeczą zrozumiałą, że zarządzenia te odnoszą się także do podróżnych przebywających na danym terytorium²³. W wymienionych sytuacjach zasada terytorialności posiada charakter absolutny²⁴.

3. Zakres władzy o charakterze personalnym

Pomimo tego że wątek ten nie został wyszczególniony w kan. 136 KPK, w kontekście prowadzonych analiz należałoby także poświęcić chwilę uwagi problemowi zakresu władzy wykonawczej autorytetu personalnego. W porządku bowiem prawnym Kościoła funkcjonują także jednostki o charakterze personalnym. Możliwość utworzenia takich jednostek została zagwarantowana m.in. w kan. 295 § 1 oraz 372 § 2 KPK.

W tym wypadku sprawowana władza nie ma charakteru terytorialnego, ale personalny. Dotyczy ona wiernych podlegających jurysdykcji autorytetu kompetentnego²⁵. Jeżeli zatem wydany akt prawny ma charakter personalny, to wiąże on osoby mu podlegające wszędzie²⁶.

4. Problem pośredniego sprawowania władzy

Komentatorzy analizując treść kan. 136 KPK poruszają także problem pośredniego sprawowania władzy. W tym kontekście rozróżniają oni pomiędzy dwoma pojęciami, jakimi są: bezpośrednio sprawowanie władzy oraz pośrednie sprawowanie władzy. Pierwszą kategorię odnosi się do podwładnych; druga z kolei dotyczy tych, którzy nie podlegają jurysdykcji dysponującego władzą wykonawczą²⁷. Wydaje się, iż wprowadzenie takiego rozróżnienia jest w pełni usprawiedliwione. W systemie prawnym Kościoła bowiem akty i działania podejmują nie tylko wierni należący do Kościoła katolickiego, ale również osoby nienależące do tej wspólnoty. Dla przykładu, taka sytuacja może mieć miejsce, jeśli nieochrzczony chciałby zawrzeć związek małżeński z katolikiem. Jest rzeczą oczywistą, że pierwsza z wymienionych osób nie podlega jurysdykcji autorytetu kościelnego. Jeżeli zamierza ona jednak zawrzeć małżeństwo z katolikiem, to tym samym pośrednio wchodzi ona w obszar władzy autorytetu kompetentnego. Z punktu teoretycznoprawnego tego typu działanie zalicza się do tzw. aktów mieszanych. W takiej sytuacji więc ustawodawca stanowiąc

²³ Por. V De Paolis, A. D'Auria, *dz. cyt.*, s. 131-132.

²⁴ Por. J. Otaduy, s. 441.

²⁵ Por. H. Socha, *dz. cyt.*, ad. 136, n. 6.

²⁶ Por. T. Pawluk, *dz. cyt.*, s. 225.

²⁷ Por. M. Żurowski, *dz. cyt.*, s. 117.

przeszkodę różności religii nie ujął jej jako ustawy o charakterze uniezdalniającej (kan. 1086 KPK). Nie mógł on tak postąpić, gdyż nieochrzczony nie podlega jego jurysdykcji (kan. 11 KPK). Stąd też zastosował on inny mechanizm legislacyjny, jakim stało się wprowadzenie ustawy unieważniającej (kan. 10, 1086 KPK). Nad aktem zawarcia małżeństwa ma on bowiem władzę.

W tym kontekście trafnie zauważył M. Żurowski, iż ze sprawowaniem władzy pośredniej nie należy mieszać z jednej strony przypadków, w których różne autorytety wykonują władzę w różnym zakresie; z drugiej zaś strony podpadają pod tę kategorię sytuacje, w których wierny podlega różnym zwierzchnikom kościelnym. Ponadto kanonista ten zwrócił uwagę, iż tego typu sposobu sprawowania władzy nie należy mylić z władzą względem rzeczy, którymi autorytet kościelny może jedynie dysponować. Popierając to twierdzenie wyjaśnił on, iż „władzę bowiem można wykonywać tylko względem ludzi, nigdy zaś względem rzeczy”²⁸.

5. Adresaci kan. 136 KPK

Na zakończenie należy podjąć jeszcze jedną kwestię, mianowicie, w doktrynie dyskutuje się nad problemem adresatów dyspozycji zawartej w kan. 136 KPK. Wg kanonistów nie jest jasne czy odnosi się ona jedynie do ordynariuszy o których traktuje kan. 134 § 1 KPK, czy też do wszystkich autorytetów sprawujących władzę wykonawczą? Nieliczni autorzy twierdzą, że ustalenia skodyfikowane w kan. 136 KPK dotyczą jedynie ordynariuszy (S. Alonso Lobo)²⁹. Większość komentatorów natomiast stoi na stanowisku, iż rozwiązania te należy odnieść do wszystkich osób dysponujących władzą wykonawczą. Zdaniem M. Żurowskiego, norma kan. 136 KPK odnosi się do każdej władzy rządu, to znaczy zarówno do władzy zwyczajnej, jak i do władzy delegowanej³⁰. Opowiadając się za takim sposobem wykładni R. Sobański stwierdził: „Normy kan. 136 dotyczą władzy wykonawczej, czyli ordynariusza (miejsca – bo o władzy wyznaczonej terytorialnie jest mowa w tym kanonie, ale można je odnieść także do uprawnień przysługujących proboszczowi mocą kan. 91; 1196 n. 1; 1245 (nie zaś do asystowania przy zawieraniu małżeństwa – kan. 1108 i 1109)”³¹. H. Franceschi z kolei stojąc na podobnym stanowisku w swej argumentacji oparł się na analizie komparatystycznej kan. 134 i 135 KPK. Trafnie zauważył on, że prawodawca w kan. 134 § 1 KPK mówi wyraźnie o władzy wykonawczej zwyczajnej; w kan. 136 KPK ustawodawca natomiast posiłkuje się pojęciem generalnym „władza wykonawcza”. Stąd też w jego przekonaniu dyspozycja kan. 136 KPK odnosi się do każdej osoby sprawującej władzę wykonawczą.

²⁸ *Tamże*, s. 118.

²⁹ Por. H. Franceschi, *dz. cyt.*, s. 879.

³⁰ Por. M. Żurowski, *dz. cyt.*, s. 115.

³¹ R. Sobański, *dz. cyt.*, s. 223.

Co więcej, pogłębiając tę myśl nawiązał on do ustaleń zawartych w kan. 138 KPK odnoszącym się do zasad interpretacyjnych dotyczących władzy wykonawczej. W myśl tych reguł, zarówno władza wykonawcza zwyczajna, jak i władza delegowana do ogółu spraw powinny być interpretowane szeroko³².

Zakończenie

Z przeprowadzonych analiz wynika, iż w porządku prawnym Kościoła pierwotną relacją zachodzącą pomiędzy sprawującym władzę a wiernym jest relacja personalna. Ta pryncypialna współzależność wynika z przesłanek teologicznych wiążących się z przyjęciem zarówno sakramentu chrztu, jak i sakramentu święceń. Tego typu szczególna więź znajduje odzwierciedlenie tak w analizowanej dyspozycji kan. 136 KPK, jak i w ustaleniach pozakodeksowych dotyczących sprawowania władzy personalnej. Otóż w myśl rozwiązań systemowych zarówno władzę terytorialną, jak i władzę personalną można sprawować względem swoich podwładnych, gdziekolwiek się oni znajdują³³.

Należy jednak zauważyć, iż w kan. 136 KPK ustawodawca zawarł jeszcze jedną hipotezę dotyczącą możliwości sprawowania władzy względem podróżnych. W tym przypadku przewagę nad więzią personalną uzyskuje zasada terytorialna, uwydatniona poprzez decyzję ustawodawcy. Wydaje się, iż za takim ujęciem przemawiają względy pragmatyczne. Prawodawca bowiem tym sposobem pragnie uczynić bardziej skutecznym sprawowanie wykonawczej władzy rządzenia.

Literatura

- Arrieta J., *Commento al can. 136*, w: *Codice di Diritto Canonico e le leggi complementari*, red. J. Arrieta, Roma 2007.
- Burczak K., Dębiński A., Jońca M., *Łacińskie sentencje i powiedzenia prawnicze*, Warszawa 2007.
- Cenalmor D., Miras J., *El Derecho de la Iglesia*, Pamplona 2004.
- Delgado Galindo M., *El domicilio canónico*, Pamplona 2006.
- De Paolis V., D'Auria A., *Le norme generali di Diritto Canonico. Commento al Codice di Diritto Canonico*, Roma 2008.

³² Por. H. Franceschi, *dz. cyt.*, s. 879-780. Autor ten stwierdził: „Esto se ve más claro cuando se compara la redacción del c. 134 con la del c. 136: a diferencia del c. 134 § 1 – que habla expresamente de potestad ejecutiva ordinaria -, el c. 136 hace sólo referencia a potestad ejecutiva, sin restringir la norma a quienes tienen potestad ordinaria. No podemos hacer una restricción que el legislador no ha hecho (...) Seguiendo el principio de la intepretación amplia de la potestad ordinaria y delegada en modo general (c. 138), no podemos restringir la norma a sólo los Ordinarios”.

³³ Por. E. Labandeira, *Trattato di diritto amministrativo canonico*, Milano 1994, s. 138.

- Dzierżon G., *Nabywanie dobrowolne oraz utrata zamieszkania w systemie kanonicznym*, w: *Ars boni et aequi. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Remigiuszowi Sobańskiemu z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin*, red. J. Wroceński, H. Pietrzak, Warszawa 2010.
- Franceschi H., *Comentario al can.136*, w: *Comentario exegetico al Código de Derecho Canónico*, red. A. Marzoa, J. Miras, R. Rodríguez-Ocaña, Pamplona 1996, t. 1.
- Hervada J., *El ordinamiento canónico*, Pamplona 2008.
- Krukowski J, Sobański R., *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, Poznań 2003, t. 1.
- Labandeira E., *Trattato di diritto amministrativo canonico*, Milano 1994.
- Otađuy J., *Territorialidad y personalidad son categorías jurídicas abiertas*, w: *Fuentes, interpretación, persona*, red. J. Otađuy, Pamplona 2002.
- Pawluk T., *Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II*, Olsztyn 1985, t. 1.
- Sabbarese L., *Girovaggi, migranti, forstieri e naviganti nella legislazione ecclesiastica*, Roma 2006.
- Socha H., *Allgemeine Normen*, w: *Münsterischer Kommentar zum Codex Iuris Canonici*, red. K. Lüdicke, Essen 1985, t. 1.
- Żurowski M., *Problem władzy i powierzenia urzędów w Kościele katolickim*, Kraków 1984.

The range of exercising executive power (can. 136 CIC)

Summary

The main issue of the presented study was the range of exercising executive power. The author focused his attention on the interpretation of can. 136 CIC.

The analysis carried out shows that in the Church legal order the primary relation between an authority and the faithful is personal. This fundamental correlation results from theological premises connected with the sacrament of christening and holy orders. This unusual bond is reflected in the analyzed disposition (can. 136 CIC), but also in non – code dispositions exercising personal power. System solutions make it clear that territorial as well as personal power can be exercised over the authority's subjects irrespective of where exactly they are. Moreover, the author proved that can. 136 CIC includes one more hypothesis concerning the possibility of exercising power over travellers. In this case, the territorial principle, emphasized by the legislator, becomes dominant because of the personal bond. It seems that the reasons for this approach are pragmatic since the legislator intended to make exercising.

Keywords: executive power, interpretation, legislator, power.